

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/224/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2316202231
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2316202231.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov Mgr. Jozefa Mačeja a JUDr. Zlatice Javorovej v právnej veci žalobkyne: Slovak Telekom, a.s., so sídlom Bajkalská 28, Bratislava, IČO: 35 763 469, zastúpenej advokátom: JUDr. Peter Škerlík, ul. J. Ťatliaka 2051/8, Dolný Kubín, proti žalovanému: D. C., nar. XX. J. XXXX, bytom Z. B. XXX/XX, Y., o zaplatenie 866,06 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 15. júna 2016 č. k. 35C/47/2016-57, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti a v časti trov konania r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 346,96 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne zo sumy 346,96 eur od 26. novembra 2015 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia; vo zvyšnej časti žalobu zamietol; žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanovením § 115a ods. 2, § 200ea, § 156 ods. 3 O.s.p. (z. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení zmien a noviel), § 52 ods. 1, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1, 2, § 51, § 544 ods. 1, 2, § 517 ods. 2 O. z. (z. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zmien a noviel), § 44 ods. 1 z. č. 351/2001 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov a § 3 Nariadenia vlády 195/1987 Z. z.. Vecne súd prvej inštancie dôvodil, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že medzi žalobkyňou a žalovaným došlo k uzavretiu zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo dňa 16. januára 2013 v znení jej dodatku, ktorú zmluvu treba považovať za zmluvu spotrebiteľskú a za zmluvu uzatvorenú v zmysle zákona o elektronických komunikáciách. Dodal, že žalobe je možné vyhovieť len čiastočne a to v časti zaplatenia dlhu, ktorý vznikol v súvislosti s poskytovaním elektronických komunikačných služieb, keď žalobkyňa si riadne plnila svoje povinnosti a poskytovala žalovanému služby a žalovaný tieto využíval, avšak svoju povinnosť platiť si riadne a včas nesplnil. Žalovaný nezaplatil cenu poskytnutých služieb v celkovej výške 346,96 eur a preto súd prvej inštancie žalobe v časti istiny 346,96 eur vyhovel a keďže žalovaný bol s plnením v omeškaní priznal žalobkyni i úrok z omeškania v zákonnej výške odo dňa nasledujúceho po splatnosti poslednej splatnej faktúry, t. j. od 26. novembra 2015. Pokiaľ ide o upomienky za oneskorené platby, súd prvej inštancie poukázal na právny záver vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/126/2012, podľa ktorého v spotrebiteľských veciach poplatky za upomienky umožňujú získať na úkor spotrebiteľa majetkový prospech, ktorý prevyšuje skutočné výdavky žalobkyne za upomienku. Namietal, že nemožno priznať veriteľovi viac ako skutočnú ujmu a paušálna výška poplatku za upomienku bez transparentného výpočtu skutočných nákladov plne zapadá do definície neprijateľnej zmluvnej podmienky. Žalobkyňa žiadnym spôsobom nepreukázala, že by vyššie uvedené upomienky žalovanému zaslala a preto v tejto časti ani neuniesla dôkazné bremeno. Ďalej súd prvej inštancie dôvodil, že nepriznal žalobkyni ani uplatnené nároky vyúčtované ako iné poplatky a služby a to za neplatenie a prerušenie služby preto, že v tejto časti žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno, nepredložila cenník, podľa ktorého si tieto poplatky mohla účtovať, pričom účtovať

by si ich mohla len vtedy, ak ich aj skutočne preukázateľne vykonala. Žalobkyňa nepreukázala, že by v dôsledku neplatenia bola služba obmedzená a prerušená. Navyiac zaplatením uvedených poplatkov žalovanému ako spotrebiteľovi nebola poskytovaná žiadna služba, práve naopak, poplatky sa javia iba ako ďalšia sankcia za oneskorenie sa s plnením za dohodnuté služby. Pokiaľ ide o nárok na zmluvnú pokutu, žalobkyňa ho odvodzuje zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorá ako typová je uzatváraná vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy a teda i dojednanie o zmluvnej pokute podstatným spôsobom neovplyvňuje. Zmluvné dojednanie o zmluvnej pokute považoval súd prvej inštancie za neprijateľné, pretože spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, keď k dodatku ku zmluve bola dojednaná možnosť sankcie v podobe zmluvnej pokuty výlučne vo vzťahu ku spotrebiteľovi, žalobkyňa nebola nijako sankcionovaná v súvislosti s prípadným porušením povinnosti, pričom zmluvná pokuta je neprijateľná, nakoľko žalobkyňa odvíja právo na jej zaplatenie od porušenia záväzku viazanosti, ktorým je aj nesplnenie povinnosti zaplatiť splatné faktúry za poskytnuté služby, nerozlišuje však, akú cenu poskytnutých služieb spotrebiteľ nezaplatí. Dodal, že nie je právne významné, že zmluvná pokuta korešponduje so zľavou, ktorú žalovaný dostal na zariadenie. Súd prvej inštancie považoval dodatky k zmluvám o pripojení v časti dojednania zmluvnej pokuty za neplatné a preto návrh v tejto časti zamietol. Vzhľadom na pomer úspechu a neúspechu vznikol žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 45%, nakoľko mu však preukázateľne žiadne trovy nevznikli, súd prvej inštancie mu ich náhradu nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa a to v časti, ktorou bola žaloba zamietnutá a žalobkyni nebola priznaná náhrada trov konania. Dôvodila, že na výzvu súdu prvej inštancie vyjadrili súhlas s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania za predpokladu, že bude súhlasiť aj žalovaný a že súd nebude mať žiadne pochybnosti alebo nejasnosti týkajúce sa uplatňovaného nároku alebo jeho časti a pre prípad, že by súd nejasnosti mal, žiadala stanoviť termín pojednávania. Namietala, že súd prvej inštancie zamietnutie žaloby v časti o 519,10 eur s príslušenstvom odôvodnil len tým, že dojednanie o zmluvnej pokute 439,73 eur považuje za neplatné, pretože zmluva je typovou zmluvou a v časti o zaplatenie v sume 19,96 eur predstavujúcej 4 poplatky za upomienky (4 x 4,99 eur) ako aj v časti o zaplatenie 39,60 eur ako poplatok za obmedzenie pre neplatenie (2 x 16,50 eur + 20% DPH) ako i v časti o zaplatenie 19,80 eur ako poplatok za prerušenie služieb pre neplatenie 19,80 eur (1 x 16,50 eur + 20% DPH) pre neunesenie dôkazného bremena. Dodala, že súd prvej inštancie neskúmal, či žalovaného možno považovať za spotrebiteľa a neumožnil žalobkyni konať pred súdom, vyjadriť sa k zamýšľanému zamietnutiu zmluvnej pokuty a poplatkov. Dôvodila, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti spočíva v nesprávnom právnom posúdení a súd prvej inštancie odňal žalobkyni možnosť konať pred súdom, keď rozhodol bez nariadenia pojednávania a tiež tým, že rozsudok nedostatočne odôvodnil. K nesprávnemu právnomu posúdeniu veci uviedla, že je nepochybné, že medzi žalobkyňou a žalovaným bola uzatvorená zmluva, ktorou si dohodli vzájomné záväzky a ktorá bola neskôr zmenená dodatkom a môže sa javiť, že zmluva je zmluvou spotrebiteľskou, ale v spotrebiteľskom práve je potrebné riadiť sa princípom, že zásadná a prvoradá aj pred akýmkoľvek súdom musí byť ochrana tej osoby, ktorá učinila právny úkon s dôverou v určitý druhou zmluvnou stranou prezentovaný prejav vôle. Žalovaný uzatvoril zmluvu slobodne a okrem možnosti využívať služby získal aj rôzne benefity, napríklad telefón za 99 eur, ktorého trhovú hodnotu bola 619 eur, neobmedzený internet, zľavu 4% z mesačného paušálu, dáta v domácej sieti a za poskytnuté služby zaplatil len jednu faktúru a aj to až po dobe splatnosti. Správanie, prejav vôle žalovaného svedčia skôr o tom, že nemal záujem byť spotrebiteľom, ale lacno prísť k telefónu a veľa telefonovať. Dodala, že nie je prípustné zdôvodniť postavenie zmluvných strán ako dodávateľa a spotrebiteľa len strohým odkazom na § 52 ods. 1 O.z.. Súd sa vôbec nezaoberal tým, či je opodstatnené poskytnúť takú istú ochranu žalovanému ako spotrebiteľovi, ktorý si zmluvné záväzky plní alebo si ich splnil z väčšej časti. Poukázala na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/53/2012 z 30. mája 2012 i stanovisko ústavného sudcu JUDr. Milana Lalíka (I. ÚS 547/2012), rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 9Co/35/2013 zo dňa 11. marca 2014 majúca za to, že daný spor nie je spotrebiteľským sporom). K zmluvnej pokute dohodnutej zmluvou dodala, že nejde o neprijateľnú zmluvnú podmienku, keď výška zmluvnej pokuty je v zmysle § 544 a nasl. vecou strán a žalobkyňa so žalovaným sa dohodli na zmluvnej pokute 570 eur s tým, že táto bude klesať v závislosti na dobu, po ktorú bude využívať žalovaný služby, teda má regresívny charakter. Dodala, že zmluvná pokuta je všeobecne uznávaný inštitút obligačného práva a plní zároveň viacero funkcií a výška zmluvnej pokuty nemôže dosahovať iba hodnotu benefitov, lebo potom dlžník by nemal dostatočnú motiváciu na riadne a včasné plnenie záväzkov. Namietala, že veriteľ má vždy právo na pokutu najmenej vo výške vzniknutej škody, keď v tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 32Odo/1299/2006 a rozhodnutie NS SR z 22. septembra 2010 sp. zn. 5Cdo/196/2009.

Dodala, že žalovaný uzatvoril zmluvu slobodne, pričom pri jej uzatváraní si mohol vybrať z množstva ponúkaných balíkov služieb. Nepriznaním zmluvnej pokuty súd fakticky popiera aj zmluvnú voľnosť, čo ide nad rámec ochrany právnych vzťahov podľa § 3 O.z. a je v rozpore s ústavne garantovanou slobodou podnikania. Poukázala, že hodnota zabezpečeného záväzku nie je jedinou funkciou, ktorú zmluvná pokuta zabezpečuje. Uviedla, že zmluvná pokuta bola dohodnutá nielen slobodne, ale aj v dobe vysoko konkurenčného prostredia, keď žalovaný si vybral telefón, program s benefitom a zmluvou sa zaviazal nielen platiť za poskytované služby, ale pre prípad nedodržania záväzku zaplatiť i zmluvnú pokutu. Uviedla, že i nárok na zaplatenie poplatkov existuje, keďže súčasťou zmluvy je aj cenník a oboznámenie sa s ním žalovaný potvrdil vyhlásením v zmluve a tiež podpísaním dodatku a ak by si bol žalovaný plnil záväzky zo zmluvy, žiadny poplatok by nebol povinný uhradiť, pretože žalobkyni by žiadne navyše náklady neboli vznikli. Dôrazne odmietla aplikáciu ustanovenia § 53 ods. 1 O.z. ako takú, lebo výška posudzovaných poplatkov predstavuje legitímny nárok na úhradu nákladov spojených so spoplatnenými úkonmi v zmysle cenníka, ktorým zákazník podpisom zmluvy aj dodatku súhlasil, t.j. samotná výška poplatkov nepredstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle citovaného ustanovenia. Dodala, že práva a povinnosti zmluvných strán sú v rovnováhe, keďže úkony spojené s uplatnením nároku vyplývajúceho zo zmluvy sú spoplatňované výlučne tým spotrebiteľom, ktorí si neplnili svoje záväzky, pričom žalovaný si spoplatnenia týchto úkonov ako aj svojich záväzkov pri uzatváraní zmluvy musel byť vedomý. Poukázala na skutočnosť, že poplatky nemôžu byť posudzované ako neprijateľná podmienka. Namietla, že súdom prvej inštancie jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, keď nenariadenie pojednávania bolo v rozpore so zákonom, poukázala na ustanovenie § 115a ods. 2 O.s.p. ako i na znenie dôvodovej správy k novele O.s.p., ktorá vo vzťahu k novému ustanoveniu § 153 ods. 4 uviedla, že súd musí umožniť účastníkom vyjadriť sa k možnému posúdeniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, aby tak dosiahol svoje rozhodnutie predvídateľným; inak by v prípade určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky odňal dodávateľovi možnosť konať pred súdom. Jednoznačným úmyslom zákonodarcu bolo umožniť účastníkovi sporu, ktorou má byť posudzovaná zmluvná podmienka umožniť, aby sa k jej posudzovaniu súdom vyjadril. Mala za to, že postupom súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, pričom došlo i k nerovnému postaveniu účastníkov konania v spore a podľa jej názoru na nariadení pojednávania bol aj verý záujem. Dodala, že odôvodnenie rozsudku je nedostatočné, formalistické s využitím len gramatického výkladu zákonných ustanovení, aj ochrana spotrebiteľa musí mať svoje medze a nemožno ju poňať ako ochranu za každú cenu. Poukázala na zásadu „pacta sunt servanda“, ktorá tvorila základ už rímskeho práva. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok, v časti ktorou súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni 346,96 eur s príslušenstvom potvrdil a vo zvyšnej časti, ktorým súd žalobu zamietol zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V prípade, že súd potvrdí rozhodnutie žiadala, aby pripustil proti svojmu rozhodnutiu dovolanie.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyni nevyjadril.

4. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z., ďalej C.s.p.), ktorý nahradil a zrušil do 30. júna 2016 účinný zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej O.s.p.). Odvolací súd prístupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 1. júli 2016, postupoval na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C.s.p. (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa C.s.p.. Keďže ale odvolanie bolo podané ešte pred 1. júlom 2016, podmienky jeho podania bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania odvolania, teda podľa príslušných ustanovení O.s.p.. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov C.s.p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní strán odvolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo, za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (čl. 2 ods. 1 a 2 C.s.p.), ako aj potreba ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (čl. 3 ods. 1 C.s.p.).

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p., aktuálne § 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 201 O.s.p., akt. § 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťal (§ 201 a § 202 O.s.p., akt. § 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p., akt. § 127 a § 365 C.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p., ktoré má čiastočný ekvivalent v § 365 ods. 1 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 C.s.p.) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C.s.p.), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce

sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 C.s.p.), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie s potrebou zopakovať dokazovanie (§ 383 C.s.p.), postupom na nariadenom odvolacom pojednávaní (§ 385 ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyni je v podstatnom dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o zaplatenie 519,10 eur s príslušenstvom zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 a 2 C.s.p.).

6. Odvolací súd mal z obsahu spisu preukázané, že žalobkyňa uzavrela so žalovaným dňa 28. januára 2013 zmluvu o poskytovaní verejných služieb a dodatok k nej podľa zákona č. 351/2011 Z.z. <. o elektronických komunikáciách, ktorej predmetom bolo využívanie služieb verejnej mobilnej telefónnej siete. Z obsahu zmluvy o pripojení vyplýva, že neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú aj Všeobecné podmienky a Cenník služieb. Na podklade zmluvy o pripojení vyhotovila žalobkyňa 6 žalovaných faktúr zahrňujúcich mesačné poplatky za program paušál, doplatok, obmedzenie, služby, dáta navyše, platba mobilom, upomienka, prerušenie služby, znížená zmluvná pokuta v celkovej sume 991,35 eur, z ktorej žalovaný 8. januára 2015 uhradil 125,29 eur. Žalovanú sumu žalobkyňa špecifikovala tak, že suma 217,49 eur predstavuje mesačné poplatky, suma 8,01 eur nehlasové služby, suma 176,27 eur iné poplatky a služby, suma 19,96 eur upomienky a suma 439,73 eur zmluvnú pokutu, suma 4,60 eura iné platby.

7. Odvolací súd i po vypočutí advokáta žalobkyne na nariadenom odvolacom pojednávaní sa stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie, že právny vzťah medzi sporovými stranami vyplývajúci zo zmluvy o pripojení je vzťahom dodávateľa a spotrebiteľa a zmluvu je potrebné posudzovať ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. <. Je nesporné, že žalobkyňa pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, teda ako dodávateľka v zmysle § 52 ods. 3 O.z. <. a ako podnik v zmysle §§ 42 a 43 zák. č. 351/2011 Z. z. <. a žalovaný pri uzatváraní a plnení predmetnej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, vystupoval teda bez ohľadu na svoje nasledujúce správanie ako spotrebiteľ v zmysle § 52 ods. 4 O.z. <. účastník podľa §§ 42 a 43 zák. č. 351/2011 Z.z. <. Právny vzťah založený medzi zmluvnými stranami predmetnou zmluvou je teda spotrebiteľským vzťahom a predmetná zmluva o poskytovaní verejných služieb je zmluvou spotrebiteľskou. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pritom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti, alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy. Predmetná zmluva a jej dodatok spadá pod súdnu kontrolu prijateľnosti zmluvných podmienok v zmysle Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“). Súd je teda povinný z úradnej povinnosti prihliadať a náležite zhodnotiť prijateľnosť zmluvných podmienok tejto spotrebiteľskej zmluvy a v prípade ako tomu bolo i v danej veci ak zamietne žalobu, resp. jej časť z dôvodu neprijateľnosti tej ktorej zmluvnej podmienky je potrebné, aby o nej i vo výroku svojho rozsudku rozhodol.

8. Podľa ustanovenia § 53 ods. 1 veta prvá O.z. <. spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

9. Podľa ustanovenia § 53 ods. 4 písm. v) O.z. <. v platnom znení, za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie.

10. Ustanovenie § 53 O.z. <.sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania

neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla (pokiaľ dodávateľ nepreukáže opak) obsah zmluvy nemení.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 a 7 Smernice, členské štáty majú zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa, a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6). Členské štáty majú zabezpečiť v záujme spotrebiteľov a konkurentov existenciu adekvátnych a účinných prostriedkov na prevenciu neustáleho používania nečestných podmienok v zmluvách, ktoré predávajúci alebo dodávateľia uzatvárajú so spotrebiteľmi (čl. 7).

12. V spojených prípadoch C-240/98 až C-244/98, Océano Grupo Editorial SA proti Roció Murciano Quintero a Salvat Editores SA proti José M. Sánchez Alcón Prades, José Luis Copano Badillo, Mohammed Berroane a Emilio Vinas Feliú, Európsky súdny dvor konštatoval, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť neprimerané podmienky z úradnej povinnosti. Právomoc súdu určiť z úradnej povinnosti, či je podmienka nečestná, znamená vytvoriť vhodné prostriedky na ochranu spotrebiteľa voči neprijateľným zmluvným podmienkam.

13. Neprijateľné podmienky nie sú taxatívne vypočítané a súdna prax ich môže judikovať so zreteľom na skutkové a právne okolnosti prípadu. Súdny členských štátov môžu judikovať, ktoré zmluvné podmienky sú nekalé (porov. C 237/02, Freiburger Kommunalbauten cit.: „Vnútroštátnemu súdu prislúcha určiť, či zmluvná podmienka, ako je tá, ktorá je predmetom sporu vo veci samej, spĺňa kritériá požadované nato, aby ju bolo možné kvalifikovať v zmysle článku 3 ods. 1 smernice 93/13 < ako nekalú.“.

14. Odvolací súd poukazuje na to, že je potrebné vychádzať z toho, že každá spotrebiteľská zmluva musí byť transparentná. Zmluvné podmienky musia byť formulované jasne a zrozumiteľne nielen gramaticky, ale aj z toho pohľadu, aby spotrebiteľ bol schopný na základe jasných a zrozumiteľných kritérií posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú (rozsudok ESD C-26/13). Ako správne konštatoval súd prvej inštancie zásada transparentnosti dopadá i na aplikáciu Všeobecných obchodných podmienok a Sadzobníka poplatkov. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednanie technického a vysvetľujúceho charakteru a nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednanie, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že ujdú jeho pozornosti. Pokiaľ tak dodávateľ urobí, takému konaniu nemožno priznať právnu ochranu (porovnaj nález ÚS SR I. ÚS 3512/11 < z 11.11.2013).

15. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie vôbec nie je zrejmé, či súd prvej inštancie vzal do úvahy vyššie uvedené. Súdy prvej inštancie síce pri zamietnutých nárokoch či ide o upomienky za oneskorené platby, poplatky za obmedzenie a prerušenie odôvodnil neunesením dôkazného bremena a neprijateľnosťou zmluvných dojednaní, hoc vo výroku rozsudku o neprijateľnosti nerozhodol.

16. Vo vzťahu k poplatkom za upomienky odvolací súd uvádza, že upomienka nemôže mať sankčný charakter, v opačnom prípade by totiž mala povahu tzv. skrytej zmluvnej pokuty, čo je vo vzťahu k spotrebiteľovi nečestné, netransparentné. Zmyslom upomienok je upozornenie a súčasne výzva pre dlžníka, aby si (dodatočne) splnil svoju povinnosť, s plnením ktorej je v omeškaní. Ich účelom by nemalo byť získavanie majetkového prospechu vo forme akejsi „finančnej sankcie“ voči spotrebiteľovi ako dlžníkovi, ktorý by prinášal majetkový prospech dodávateľovi. Možné náklady spojené s ich vyhotovením a zaslaním je potrebné posúdiť. Poplatok za upomienku nemožno chápať ani ako poplatok za službu, plnenie, ktoré je poskytované spotrebiteľovi. Podobne za poplatky za prerušenie poskytovania služby pre neplatenie a za obmedzenie poskytovania služby pre neplatenie sa neposkytuje spotrebiteľovi žiadna protihodnota, práve naopak, javia sa iba ako ďalšie sankcie za oneskorenie sa s plnením za dohodnuté služby a sú určené výlučne v prospech dodávateľa služby. Zároveň je nutné mať za preukázané, či skutočne došlo k prerušeniu či obmedzeniu služby poskytovanej žalobkyňou žalovanému, na aký časový úsek a aké skutočné náklady jej v súvislosti s vykonaním takéhoto úkonu vznikli. V tejto súvislosti

odvolací súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 9Co/350/2012 <. zo dňa 22. mája 2014, v ktorom krajský súd uviedol: „Odvolací súd zastáva názor, že neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa, ako slabšej zmluvnej strany, hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná (napr. neprimeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 <. Z.z.). Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch). Preto zhodne so súdom prvého stupňa za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku v predmetnej právnej veci, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa. Poplatky za služby spojené s administratívnou agendou (poplatky za výzvy a poplatky za upomienky), predstavujú plnenia, ktoré nie sú v záujme spotrebiteľa a konanie žalobkyne spočívajúce v účtovaní takýchto poplatkov možno hodnotiť vo vzťahu k spotrebiteľovi (v danom prípade vo vzťahu k žalovanej) ako poškodzujúce.

17. Pokiaľ súd prvej inštancie bol názoru, že vyššie uvedené poplatky predstavujú neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 ods. 4 písm. v) O.z. <., čo spôsobuje jej neplatnosť (§ 53 ods. 5 O.z. <.) a z toho dôvodu veriteľ nemá nárok na plnenie z takejto podmienky mal vo výroku rozsudku o tom rozhodnúť.

18. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nebolo dostatočne odôvodnené, tak k tomu odvolací súd uvádza, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj z rozhodnutí Ústavného SR totiž vyplýva, že tak základne právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbrání, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006 <.); právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov; ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p. <. v znení účinnom v čase rozhodovania súdu prvej inštancie) musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami, na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís došiel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (vid. IV. ÚS 1/2002 <., II. ÚS 174/04 <., III. ÚS 117/07 <.). Z práva na spravodlivé súdne konanie v tejto súvislosti vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05 <., II. ÚS 76/07 <.).

19. Odvolací súd došiel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie nespĺňa všetky vyššie uvedené kritéria pre odôvodnenie rozhodnutí v zmysle ust. § 157 ods. 2 O.s.p. <. v znení účinnom v čase rozhodovania súdu prvej inštancie.

20. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na výsledky vykonaného dokazovania a zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. V odôvodnení rozhodnutia musí súd spôsobom logicky kompaktným a bez rozporov a vnútorných protirečení vysvetliť k akým skutkovým zisteniam došiel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval. Účelom odôvodnenia je logicky, vnútorne kompaktné a neprotirečivo vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva strany na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami strany; porušením uvedeného práva strany na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa strane (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách

rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky i s jeho dôvodmi) v rámci prípadného využitia riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá dôvodnosť podaného odvolania.

21. Porovnajúc odôvodnenie preskúmaného rozsudku s vyššie uvedenými právnymi a teoretickými východiskami je zrejmé, že súd prvej inštancie sa nimi dôsledne neriadil a s ohľadom na hypotézy aplikovaných právnych noriem svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil. Závery súdu prvej inštancie sú príliš všeobecné, nekonkrétne, neobsahujúce jasné úvahy súdu, ktoré viedli k prijatiu takéhoto záveru. Závery súdu prvej inštancie v zamietajúcej časti vo veci samej, v časti určenia neplatnosti zmluvnej podmienky z dôvodu jej neprijateľnosti, ktoré však nie sú pojaté do výroku rozsudku, nie je preto možné preskúmať a zaujať k nim relevantné stanovisko.

22. Z dôvodu, že súd prvej inštancie vyššie opísaným nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom pre jeho povahu a intenzitu (chýbal jasný argumentačný základ, výrok rozsudku týkajúci sa neprijateľnosti zmluvných podmienok, ktorý by mohol odvolací súd preskúmať vo vzťahu k uplatňovanému nároku žalobkyne), keď úlohou odvolacieho súdu je len prieskum správnosti rozhodnutí súdu prvej inštancie s prípadným menej náročným doplnením alebo zopakovaním dokazovania a nie vykonávanie celého ťažiskového dokazovania až na odvolacom súde, odvolaciemu súdu nezostala iná možnosť, ako rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej a v časti trov konania podľa § 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 C.s.p. zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

23. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní rešpektovať právo strán na spravodlivý proces (zohľadniť pri súhlase strany sporu s rozhodnutím bez nariadenia pojednávania žiadosť o stanovenie termínu pojednávania v prípade pochybností alebo nejasností súdu týkajúcich sa uplatňovaného nároku a následne v prípade existencie takýchto nejasností (napr. v dôsledku nedoloženia Cenníka) vytýčiť pojednávanie a v súlade s § 181 C.s.p. určiť, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné a ktoré dôkazy súd vykoná), riadiť sa názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 391 ods. 2 C.s.p. viazaný, opätovne vec prejednať a rozhodnúť iba v rozsahu, v akom táto zostala predmetom konania (poplatky, zmluvná pokuta s príslušenstvom a trovy), pričom je potrebné náležite sa vysporiadať s relevantnou právnou i skutkovou argumentáciou strán sporu a nové rozhodnutie náležite v súlade s ust. § 220 ods. 2 a 3 C.s.p. odôvodniť.

24. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

25. Senát odvolacieho súdu toto uznesenie prijal pomerom hlasov 3 : 0 (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších zmien a doplnení; § 393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).